

Història de la Comunicació Social a Catalunya.

Pla de curs 2009/2010.

Assignatura: Història de la Comunicació Social a Catalunya

Nº de crèdits: 5.

Professor: Jordi Ibarz Gelabert

Grup: 52

Període de docència: 2 on. Quadrimestre any acadèmic 2009/2010

Presentació

Objectius

Metodologia

Avaluació

Presentació

Aquesta proposta didàctica està elaborada a partir de les modificacions establertes en una proposta didàctica anterior, "*Propuesta Didáctica para el aprendizaje colaborativo en red de la Historia de la Comunicación en Cataluña a partir de la web Paseos por las redes de comunicación desde...*" (http://www.oaid.uab.es/passeig_v2/frameset.htm) que ha estat aplicada en els darrers anys.

Per tal d'anar millorant les propostes didàctiques anteriors proposem algunes innovacions. Tractem de posar a l'abast de l'alumnat un seguit de propostes que ens permetin defugir de l'estructura i funcionament de la classe tradicional. Entenem aquesta classe tradicional com aquella en la que l'estudiant escolta al professor i pren notes, li fa preguntes i aquest les respon. Aquest funcionament ideal de classe està molt lluny de la realitat, ja que l'aula normalment és un espai en els que un parla (normalment el professor) i la resta escolten (l'alumnat). Però, ni tant sols el supòsit d'una classe ideal resulta un entorn adequat per l'aprenentatge. Considerem que aquest tant sols pot donar-se en una situació en la que l'alumnat prengui la iniciativa en l'aprenentatge i faci servir la discussió documentada com un element principal d'aquest.

La nostra intenció es convertir la classe (l'espai físic i el període d'aprenentatge que en aquest es duu a terme) en un espai d'interacció y comunicació entre el professor i l'alumnat, i entre aquest mateix alumnat. Cal transformar l'aula en un lloc de trobada i de diàleg on cada persona construeix el seu propi coneixement al costat del dels altres.

Tot el curs està organitzat per tal de que el nostre aprenentatge sigui el resultat de la interacció entre les diferents companyes i companys amb el propi del professor.

Objectius.

Entendre la comunicació com l'activitat humana bàsica mitjançant la qual dones i homes durant les nostres vides personals establim relacions amb la natura i amb altres essers humans, amb determinats propòsits, i intervenim dia a dia com a subjectes actius en les opcions col·lectives, construint i fent servir xarxes i mitjans de transport i de comunicació de caràcter interpersonal, simbòlic, institucional i tècnic.

Adquirir coneixements sobre la construcció històrica de Catalunya, entesa com una societat xarxa complexa que articula les múltiples relacions que si estableixen, amb propòsits diversos, els diferents col·lectius de homes i dones de diferents procedències i condicions socials, entre si i amb altres col·lectius situats en espais més o menys pròxims o llunyans, emprant mitjans de transport i comunicació.

Pensar allò general des de cada localitat i allò local a la llum d'una perspectiva oberta a allò global mitjançant els mitjans de transport i de comunicació: posar en comú les explicacions sobre el passat i el present de les diverses ciutats o nusos de la societat xarxa catalana, per percebre la pluralitat d'opcions col·lectives i ritmes històrics que han generat i repercuteixen en la complexa trama actual de Catalunya.

Comprendre l'estreta relació entre passat / present personal / col·lectiu local/global: examinar en quina mesura les informacions sobre l'actualitat que elaboren els mitjans de comunicació es basen i han de tenir una perspectiva històrica.

Comprendre com les actuacions personals repercuteixen en les opcions col·lectives i a l'inrevés, i com les dinàmiques locals afecten a les decisions globals i a l'inrevés, convertint constantment el futur en presents passats.

Afavorir la comunicació i la interacció entre professor i alumnat, i entre les i els estudiants, fent servir Internet com instrument complementari de les classes i tutories presencials.

Relacionar l'explicació històrica excèntrica, plural i interactiva que proposem elaborar des de cada nus o ciutat, amb les possibilitats que ens ofereix la tecnologia digital. Desenvolupar les competències que permet un entorn virtual en xarxa per aprendre a treballar en forma cooperativa en la construcció d'un pensament adequat als reptes del nostre temps. Fer servir l'espai virtual per aprendre a posar en comú els problemes, les preguntes i les dades que obtenim de les fonts consultades, i a participar en un debat públic plural sobre les explicacions que elaborem, base d'una opinió pública i una democràcia participativa local-global.

Metodologia.

Partim de la reflexió sobre quines són les necessitats de l'alumnat, que és el que un o una estudiant hauria de ser capaç de fer al acabar la carrera. Per tant, la metodologia aplicada a les classes tractarà d'aconseguir el desenvolupament de determinades habilitats i actituds.

Referides a les bases científiques de la professió: resolució de problemes, autoavaluació, responsabilitat, pràctica reflexiva, habilitats tècniques, treball en equip, saber tractar la informació, pensament crític i mètodes d'investigació.

Sobre les capacitats professionals: aplicar coneixements, interpretar dades i dissenyar estratègies, treballar en col·laboració i liderar projectes, identificar i resoldre problemes, desenvolupar un sentit crític, capacitat d'anàlisi i síntesi emmarcades en un sentit històric, respecte la realitat (fer-se preguntes, investigar, comprovar, actualitzar permanentment els coneixements, aprofundir, documentar-se), comprendre les responsabilitats socials, professionals i ètiques, habilitats de comunicació, ampliar les perspectives del propi àmbit d'estudi, comprendre l'impacte de la pròpia actuació en el context econòmic i social, reconèixer la necessitat d'implicar-se en un aprenentatge permanent durant tota la vida, conèixer els problemes contemporanis.

En funció d'això els **objectius metodològics del curs** són:

- Donar instruments per aprendre a pensar críticament.
- Fer servir diferents fonts històriques per a la seva aplicació en la investigació periodística.
- Crear una teoria i un coneixement a partir de les pràctiques realitzades durant el curs.
- Treball en col·laboració.
- Aprenentatge per l'acció.

Situem a continuació la metodologia emprada amb un caràcter bàsicament enunciatiu, cadascuna de les pràctiques i activitats a realitzar seran explicades amb més detall, oportunament, abans de la seva realització.

El grup classe s'haurà d'organitzar des del primer dia en grups de treball. Aquests grups hauran de ser de 4 o 5 persones i es mantindran durant tota la durada de l'assignatura. Tot i que existiran alguns exercicis i activitats que es realitzaran i valoraran de forma individual, la major part del curs està pensat per fomentar el treball en cooperació i per tant hauran de realitzar-se en grup.

A la sessió del dia 23 de febrer els grups hauran d'estar organitzats i tancats.

SESSIONS PRESENCIALS

Ordinàriament les classes presencials s'articularen a partir d'un o més exercicis pràctics.

Els materials necessaris o bé estaran penjats al campus virtual o es facilitaran a l'inici de la classe.

De cada exercici o grup d'exercicis, cada grup farà unes conclusions que seran lliurades al final de la sessió.

La intervenció del professor estarà destinada a organitzar les activitats i si resulta necessari podrà intervenir per explicar alguns aspectes complementaris i/o convenients per a una millor comprensió de cada exercici.

Per a cada sessió s'haurà de tenir llegit i treballat el material referent al període que hi ha al *Passeig...*, per garantir això es faran dos controls de lectura durant el curs. Es farà una avaluació dels continguts.

ACTIVITAT EN XARXA

Utilització del material didàctic que hi ha a La Guia i l'Àlbum de la wiki Passeig per les xarxes de comunicació des de... a...

https://wikis.uab.cat/passeigperlesxarxes/index.php/P%C3%A0gina_principal

Comunicació amb el professor mitjançant el correu electrònic del Campus Virtual. Aquest procediment no ha de suplir la comunicació oral, però ha de servir bàsicament pel lliurament de materials i per qualsevol consulta que sorgeixi.

Tractaré de respondre amb un màxim de 48 hores a les vostres comunicacions.

TREBALL INDIVIDUAL

El treball individual de l'alumnat es concretarà amb la realització de diversos exercicis i en la valoració crítica de les presentacions de la resta de companys i companyes.

A partir del material didàctic que hi ha a la wiki del "Passeig..." es faran **dos probes tipus test o de preguntes curtes**, de contingut teòric individual.

Les dates de realització d'aquestes probes s'anunciaran oportunament.

Crítiques a la presentació pública dels resultats del treball final dels diferents grups. Es lliuraran al final de cada sessió de presentacions. Com a mínim s'haurà d'estar present a un mínim del 80% d'aquestes sessions.

TREBALL EN COL·LABORACIÓ.

Els diferents grups de treball constituïts hauran de servir per a treballar quotidianament en el desenvolupament de les classes presencials, així com per a treball fora del aula en l'elaboració del treball de curs.

Cada grup realitzarà els següents exercicis:

Treballs pràctics de classe. El nombre d'aquests exercicis dependrà del funcionament del curs, però en tot cas hi ha previst, si més no, un treball o exercici pràctic per a cada aspecte principal dels continguts de l'assignatura.

Preparació i anàlisi dels continguts referits a cada sessió. Aquest treball de preparació es realitzarà a fora del aula i els i les alumnes poden optar per fer-ho de forma individual o en col·laboració.

Treball en col·laboració: la ficció cinematogràfica com a font documental per a la comprensió de les transformacions socials personals i col·lectives.

Aquest treball, que s'ha de fer en grup, es realitzarà seguint una guia didàctica que hem elaborat. Es tracta de cercar un capítol d'una sèrie de televisió de producció catalana o espanyola, i a partir del seu visionat i anàlisi ha de servir per comprendre les transformacions socials produïdes des de l'aparició de la televisió, i relacionant els canvis col·lectius amb els personals.

Es fomentarà que es mostri la capacitat d'anàlisi i síntesi emmarcades en un sentit històric, que es formulin preguntes, s'investigui i es comprovi.

Es presentarà a classe i s'anirà desenvolupant, amb una direcció i tutorització permanent per part del professor.

El lliurament del treball final serà el dia 4 de maig.

Cal canviar l'èmfasi del programa d'ensenyament/aprenentatge, i es demana de l'alumnat que sigui actiu, independent, amb auto-direcció del seu aprenentatge i orientats a la solució de problemes en lloc de ser els tradicionals receptors passius d'informació. Així, també cal emfatitzar el desenvolupament d'actituds i habilitats que cerquin l'adquisició activa de nou coneixement i no tant sols la memorització del coneixement existent.

Aquest treball de curs es valorarà bàsicament a partir de l'**exposició pública** realitzada, i per altra banda a partir del treball pròpiament dit, a lliurar en la data fixada al cronograma.

TUTORIES I CONSULTES PRESENCIALS, al meu despatx Jordi Ibarz, despatx 307, horari de tutoria és dilluns i dimecres de 15 a 16h 30'

La wiki, *Passeig per les xarxes de comunicació des de...*, serà una eina quotidiana de treball durant tot el curs. Aquesta consta de:

Presentació

Guia, on hi ha les orientacions generals del projecte del Passeig...

Els materials elaborats dels Passeigs pel passat i el present dels nusos i de les xarxes de comunicació a Catalunya. Treballarem bàsicament amb els de Catalunya.

La web del *Campus Virtual*, que ofereix diversos serveis i que farem servir abastament durant tot el curs.

En aquesta hi hauran NOTÍCIES que aniré col·locant durant tot el quadrimestre.

També farem servir els apartats de MATERIAL DOCENT, on hi haurà el programa de l'assignatura, i diversos documents d'interès, a més dels ENLLAÇOS d'interès per a la docència.

Les comunicacions de TUTORIA mitjançant el correu electrònic, s'hauran de realitzar a través del disponible en aquesta pàgina. No s'utilitzarà el correu institucional en cap cas.

Avaluació.

Per superar amb aprofitament l'assignatura Història de la Comunicació Social a Catalunya s'aplicarà el procediment d'**avaluació continuada** de les tasques proposades en aquest Pla de Curs.

S'aplicarà el barem següent:

<i>Tasca</i>	<i>Valoració Màxima</i>
Activitats realitzades a l'aula (en grup) mitja numèrica dels diferents exercicis que es realitzaran en col·laboració en les sessions presencials durant tot el curs, el treball sobre la publicitat puntua el doble que la resta (del 18 de febrer al 29 d'abril)	45
Controls ordinaris de lectura del <i>Passeig...</i> (individual)	10
Treball de curs, anàlisi d'una ficció cinematogràfica, realitzat en grup a partir d'un projecte tutoritzat pel professor (grup)	30
Presentació pública del treball de curs (grup)	10
Valoració crítica a la presentació dels resultats del treball de curs (individual)	5
Total	100

A part d'això, qui vulgui pujar la nota del curs podrà realitzar un treball voluntari en grup, que puntuarà 1 punt com a màxim sobre la nota final del curs. El treball consistirà en la redacció d'un article periodístic, analitzant un determinat espai en el transcurs del temps, fent servir fotografies com a font principal.

No està prevista la realització d'examen final de l'assignatura, en tot cas aquest consistirà en el lliurament de les evidències d'aprenentatge que s'hauran anat elaborant durant tot el curs. Qui no pugui o vulgui seguir aquest procediment que vagi a la tutoria per parlar-ne.

Per avaluar l'assignatura d'Història de la Comunicació a Catalunya es tindrà en compte especialment el tractament de la relació entre Història Local i Història de Catalunya, així com les aportacions del treball dels grups en aquesta línia.

Jordi Ibarz Gelabert
Bellaterra, novembre de 2009